

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

नेपाल विविध सेवा, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यो पाठ्यक्रम योजना दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ४०

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र/विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्कभार	समय
प्रथम सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Knowledge & General Mental Ability Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय महिला विकास तथा विविध (Development and Miscellaneous)	१००	४०	वषयगत (Subjective): छोटो र लामो उत्तर (Short & long Answers)	५ प्रश्न × १० अङ्क १० प्रश्न × ५ अङ्क	३ घण्टा
कूल पूर्णाङ्क	२००				

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
अन्तर्वार्ता	२०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्य:-

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
- विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार पत्र/विषयको विषयवस्तुमा दिइएको अनुसार हुनेछ।
- यस पाठ्यक्रममा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति:-

१. सामान्य ज्ञान

- १.१ सौर्यमण्डल र पृथ्वी सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- १.२ विश्वको भूगोल — महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, समय, दुरी, पर्वतश्रृंखला, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, जलवायु, आदी ।
- १.३ नेपालको भूगोल — भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप र प्राकृतिक सम्पदा (जलस्रोत, जीवजन्तु, वनस्पति, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड, आदी)
- १.४ विश्वको इतिहास — औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, घटना, कारण र परिणामहरू ।
- १.५ नेपालको इतिहास (प्राचिन कालदेखि हालसम्म)
  - १.५.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल, सामाजिक, साँस्कृतिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था ।
  - १.५.२ आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म), राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक, साँस्कृतिक र आर्थिक अवस्था ।
- १.६ नेपालको सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, साँस्कृतिक सम्पदा र आर्थिक अवस्था (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, सञ्चार, विकास योजना, आदी) सम्बन्धी जानकारी ।
- १.७ मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नविनतम गतिविधिहरू सम्बन्धी जानकारी ।
- १.८ पर्यावरण, जैविक विविधता, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोबास (बसाँईसराई), गरिवी, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण, आदी सम्बन्धी जानकारी ।
- १.९ नेपालको शासनपद्धति र सरकार — संविधान, राजनीतिक व्यवस्था, स्थानीय सरकार सुशासन, आदी ।
- १.१० अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था — संयुक्त राष्ट्रसंघ र क्षेत्रीय संगठन (सार्क, आसियान, युरोपियन युनियन) ।
- १.११ राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत आदी लगायत राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी

२. सामान्य बौद्धिक परीक्षण

बौद्धिक परीक्षण अर्न्तगत साधारणतया देहायका उप-परीक्षणहरू पर्दछन्: शाब्दिक तार्किक परीक्षण, मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण र अशाब्दिक अमूर्त तार्किक परीक्षण ।

- २.१ शाब्दिक तार्किक/चार्तुयता परीक्षणमा बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिड/ डिकोडिड, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण, तर्क विचार सम्बन्धी, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), आगमन, निगमन, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- २.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिड, छोडिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउने, साझा गुण, मेट्रिक्स, तथ्यांक व्याख्या, तथ्यांक जाँच (रुजु), अंकगणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- २.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, चित्रात्मक विश्लेषणात्मक तर्क सम्बन्धी, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण,

आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।

समास

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिन प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

प्रथमपत्र	सामान्य ज्ञान											सामान्य बौद्धिक परीक्षण		
अङ्कभार	७०											३०		
एकाई	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	१.१०	१.११	२.१	२.२	२.३
प्रश्न संख्या	१	३	३	१	३	५	१	६	२	२	८	५	५	५
जम्मा प्रश्न	३५											१५		

द्रष्टव्यः- माथि उल्लिखित सामान्य बौद्धिक परीक्षणको विषयवस्तु/विषयमा सोधिने प्रश्नहरूको प्रकृति र स्तर निश्चित विधा अध्ययन गरेको वा निश्चित विधा अध्ययन गरेकालाई सहयोग पुग्ने नभई दशम् कक्षा उत्तीर्ण शिक्षित व्यक्तिले उत्तर दिन सक्ने हुनेछ। यस परीक्षणले निश्चित नियमहरूको आधारमा सहजबुद्धि साथ व्यक्तिले तर्कसंगत सोचविचार गरी समस्या समाधान गर्न सक्ने सामर्थ्य वा सीप सम्बन्धमा बढी जोड दिनेछ। यसले व्यक्तिको घोक्ने (कण्ठस्त गर्ने) क्षमतालाई भन्दा विश्लेषण क्षमतालाई प्रतिबिम्बित गर्नेछ।

(In English)

PAPER I: - General Knowledge & General Mental Ability Test

- 1. General Knowledge 70 Marks**
- 1.1 General information on solar system and earth.
  - 1.2 Geography of World - continent, ocean, pole, latitude, longitude, time, distance, mountains, earthquake, volcano, rivers, glaciers, lakes, climate, etc.
  - 1.3 Geography of Nepal - geographical location, relief features and natural resources (water resources, animals, plants, soils, minerals, mountains, etc).
  - 1.4 History of the World - Industrial revolution, French revolution, American war of independence, Russian revolution / October revolution, First and Second World wars and Indian movement for independence; events, causes and effects.
  - 1.5 History of Nepal (From ancient period till now)
    - 1.5.1 Social, economic and political conditions of Kiranti Period, Lichhavi Period and Malla Period.
    - 1.5.2 Modern history of Nepal (from Nepal's unification to present day) notable political events, social, cultural and economic conditions.
  - 1.6 Information on social aspect including traditions, norms, values, religions, ethnicity, languages, cultures, arts, literature, music, cultural heritages; and economic status (agriculture, industry, trade, tourism, transportation, communication, development planning, etc) of Nepal.
  - 1.7 Information on recent scientific activities and major inventions of science which has direct impact on human life.
  - 1.8 Information on ecology, bio-diversity, sustainable development, climate change, environment management, pollution, population, urbanization, settlement (migration), poverty, health, food and nutrition, etc.
  - 1.9 Polity and governance of Nepal – constitution, political system, local governance, good governance, etc
  - 1.10 International affairs and institutions – the UNO and regional organizations (the SAARC, ASEAN, EU).
  - 1.11 Information on current affairs including political, social, economic, cultural, sports, books, prizes, arts, literature, music, etc of national and international importance, and noted personalities and thinkers.

2. General Mental Ability Test (GMAT)

30 Marks

General Mental Ability Test is generally consists of the following subtests: Verbal Reasoning, Quantitative (Numerical) Reasoning, and Non-verbal Reasoning.

- 2.1 **Verbal reasoning test** includes questions on comprehension, vocabulary, series, analogy, classification, coding-decoding, direction and distance sense test, logical reasoning, ranking order, induction, deduction, etc.
- 2.2 **Quantitative (Numerical) reasoning test** includes questions on series (sequence), analogy, classification, coding, insert the missing character, common property, matrices, data interpretation, data checking, arithmetical reasoning / operation, etc.
- 2.3 **Non-verbal reasoning test** includes questions on series, analogy, symmetry, classification, analytical reasoning, venn diagrams, matrices, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, etc.

Note:- The nature and standard of questions in General Mental Ability Test will be such that an educated Class X level person will be able to answer them without any specialized study. Focus will be on testing a candidate's ability to think logically on the basis of a set of rules and analyze situations using common sense. It will reflect the candidates' ability to analyse than ability to memorise.

सामान्य ज्ञानका नमूना प्रश्नहरू (Sample Questions of General knowledge)

1. ग्रहण सम्बन्धमा निम्नलिखित मध्ये सही उत्तर कुन हो?

- (A) सूर्य र पृथ्वीको बीचमा चन्द्रमा एउटै सिधा रेखामा परेको पूर्णिमाको दिन चन्द्रग्रहण लाग्दछ।
- (B) सूर्य र चन्द्रमाको बीचमा पृथ्वी एउटै सिधा रेखामा परेको औंसीको दिन सूर्यग्रहण लाग्दछ।
- (C) सूर्य, पृथ्वी र चन्द्रमा एउटै सिधा रेखामा हुँदा पृथ्वीको छाँया चन्द्रमामा पर्दा चन्द्रग्रहण हुन्छ।
- (D) सूर्य, चन्द्रमा र पृथ्वी एउटै सिधा रेखामा हुँदा पृथ्वीको छाँया सूर्यमा पर्दा सूर्यग्रहण हुन्छ।

Which of the following is correct about eclipse?

- (A) When the moon comes in between the sun and the earth on the full moon day, lies in a straight line, the lunar eclipse appears.
- (B) When the earth comes in between the sun and the moon on the new moon day, lies in a straight line, the solar eclipse appears.
- (C) When the sun, the earth and the moon lies in a straight line and the shadow of the earth appears on the surface of the moon, the lunar eclipse takes place.
- (D) When the sun, the earth and the moon lies in a straight line and the shadow of the earth appears on the surface of the sun, the solar eclipse takes place.

2. ग्रीनविच ..... डिग्री देशान्तरमा पर्दछ।

Grenwhich lies on ..... degree longitudes.

- (A) 0
- (B) 90
- (C) 180
- (D) 360

3. सामुद्रिक आधी (Cyclone) का विभिन्न फरकफरक नामबारे बिचार गर्नुहोस्।

- (1) उत्तर आन्ध्र महासागर र पूर्वी पूर्वी प्रशान्त महासागरीय क्षेत्रमा हुरिकेन (Hurricane) नामले चिनिन्छ।
  - (2) उत्तर पश्चिम प्रशान्त महासागरीय क्षेत्रमा टाईफुन (Typhoon) नामले चिनिने गरिन्छ।
  - (3) हिन्द महासागरमा साफक्लोन (Cyclone) नामले चिनिने गरिन्छ।
  - (4) दक्षिणी प्रशान्त महासागरमा विली विली (Willy-Willy) नामले चिनिने गरिन्छ।
- माथि उल्लेखित अनुसार निम्नलिखितमा सही उत्तर कुन हो, छान्नुहोस् ?
- (A) १ मात्र सही हो।
  - (B) १ र २ मात्र सही हुन।
  - (C) १, २ र ३ मात्र सही हुन।
  - (D) १, २, ३, ४ सबै सही हुन।

Consider the following different names of the "Cyclone"

- (1) It is known by the name of Hurricane in the Northern Atlantic Ocean and Eastern Pacific Ocean.
- (2) It is known by the name of Typhoon in the North, Western Pacific Ocean.
- (3) It is known by the name of Cyclone in the Indian Ocean.
- (4) It is known by the name of Willy-Willy in the Southern Pacific Ocean.

Which of the statements given above is/are correct?

- (A) Only 1 is correct.
- (B) Only 1 & 2 are correct.
- (C) Only 1, 2 & 3 are correct.
- (D) All 1, 2, 3, 4 are correct.

4. अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र सम्बन्धमा निम्नलिखित मध्ये ठीक कुन हो/हुन, छुट्याउनुहोस्।

- 1. ७६२९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफललाई समेटेर वि. सं. २०४९ सालमा स्थापना भएको हो।

2. यसमा धौलागिरी र गण्डकी अञ्चलका बाग्लुङ, म्याग्दी, मुस्ताङ, लमजुङ, मनाङ र कास्की जिल्लाका अधिकांश भागहरू पर्दछन् ।
3. यस क्षेत्रमा विश्वकै सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको तिलिचो ताल र अन्नपूर्ण, निलगिरि जस्ता हिमाल पर्दछन् ।

- (A) १ र २ मात्र ठीक   (B) २ र ३ मात्र ठीक
(C) १ र ३ मात्र ठीक   (D) १, २, ३ सबै ठीक

Which of the following is/are correct about Annapurna Conservation Area?

- (1) It is established in 2049 BS covering about Annapurna Conservation Area?
- (2) It covers large areas of Dhaulagiri and Gandaki zones including Baglung, Myagdi, Mustang, Manang, Lamjung, and Kaski district .
- (3) It has Tilicho Lake, which is situated at the highest place of the world and mountains like Annapurna, Nilgiri.

- (A) Only 1 & 2 are correct.   (B) Only 2 & 3 are correct
(C) Only 1 & 3 are correct.   (D) All, 1,2, 3 are correct.

5. हिमालहरूको अवस्थितिको आधारमा पूर्व देखि पश्चिम क्रममा मिलाएर राख्दा तलका मध्ये कुन क्रम सही हो?

- (A) कञ्ज, चनजङ्घा, मकालु, सगरमाथा, अन्नपूर्ण, मनासलु
(B) मकालु, ल्हाते, मनासलु, धौलागिरी
(C) कञ्चनजङ्घा, सगरमाथा, मकालु, मनासलु, अन्नपूर्ण
(D) मकालु, ल्होत्से, मनासलु, अन्नपूर्ण, धौलागिरी

Which one of the following order is/are correct according to geographical location ranging from East to West?

- (A) Kanchanjangha, Makalu, Sagarmatha, Annpurna, Manaslu
(B) Makalu, Lhotse, Annapurna, Manaslu, Dhaulagiri
(C) Kanchanjangha, Sagarmatha, Makalu, Manaslu, Annapurna
(D) Makalu, Lhotse, Manaslu, Annapurna, Dhaulagiri

6. लिच्छविकालमा शासन संचालनको सबैभन्दा तल्लो प्रशासनिक इकाईलाई ..... मानिन्थ्यो, जसले प्रमुख ..... हुन्थे ।

- (A) ग्राम — प्रधान   (B) तल — तलसिं
(C) द्रंग — कुथेर   (D) बिषय - बिषयपति

The lowest administrative unit was said to be ..... in Lichachhavi Period, whose administrative chief was called.....

- (A) Gram - Pradhan   (B) Tal - Talsing
(C) Dranga - Kuther   (D) Bishaya - Bishayapati

7. समूह I र समूह II मा जोडा मिलाउनुहोस् र कोडबाट सही उत्तर छान्नु होस् ।

समूह I	समूह II
(a) दोमट	1. जीवजन्तु (पंक्षी)
(b) काँडे भ्याकुर	2. माटो
(c) च्छो रोल्पा	3. वनस्पति

(d) टुन्ड्रा

4. हिमताल

कोडहर	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	2	1	4	3
(C)	3	4	1	2
(D)	4	3	2	1

Match list I with list II & select the correct answer using the code given below the lists.

	<u>list I</u>		<u>list II</u>	
(a)	Loam		1. Animals (Aves)	
(b)	Spiny Babbler		2. Soil	
(c)	Chho Rolpa		3. Vegetation	
(d)	Tundra		4. Glacial Lake	
Codes	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	2	1	4	3
(C)	3	4	1	2
(D)	4	3	2	1

8. निम्नलिखित मध्ये ठीक कुन हो/हुन, छुट्याउनु होस् ?

- (1) राम शाह गोरखा राज्यका पहिलो शाह राजा थिए ।
  - (2) वीर अमरसिंह थापाको प्राणान्त गोसाईकुण्डमा भएको थियो ।
  - (3) राणाकालमा जङ्ग बहादुरको मृत्यु पछि जम्मा आठ जना प्रधानमन्त्रीहरू भएका थिए ।
- (A) १ मात्र ठीक (B) २ र ३ मात्र ठीक
(C) १ र ३ मात्र ठीक (D) १, २, ३ सबै ठीक

Which of the following is/ are correct? 3

- (1) Ram Shah was the First Shah King of The Gorkha state/ principality.
- (2) Brave Amar Singh Thapa took his last breathe of life at Gosaikunda.
- (3) There were total eight Prime Ministers in Rana Period after demise the Prime Minister Jung Bahadur.

- (A) Only 1 is correct. (B) only 2 & 3 are correct
(C) Only 1 & 3 are correct (D) All, 1, 2 and 3 are correct.

प्रश्न नं. ९ र १० निम्न तालिकाको आधारमा हुनेछः

यहाँ समूह I, समूह II र समूह III कुनै न कुनै रूपमा एक आपसमा सम्बन्धित छन् । यिनीहरूको सम्बन्ध पत्ता लागउनुहोस् र कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I (घटनाक्रम)	समूह II (मिति)	समूह III (प्रधानमन्त्री)
(a) पहिलो मुलुकी ऐन लागु	1. वि.सं. १८७२	(i) भीमसेन थापा
(b) सुगौली सन्धि	2. वि.सं. १९१०	(ii) जङ्ग बहादुर
(c) मकै पर्व	3. वि.सं. १९५८	(iii) चन्द्र शमशेर
(d) गोरखापत्र प्रकाशन	4. वि.सं. १९७७	(iv) देव शमशेर

9.	समूह I	समूह II	समूह III
(A)	(a)	2	(ii)
(B)	(b)	1	(iv)
(C)	(c)	4	(i)
(D)	(d)	3	(iii)

10.	समूह I	समूह II	समूह III
(A)	(a)	2	(iv)
(B)	(b)	1	(ii)
(C)	(c)	4	(iii)
(D)	(d)	3	(i)

The next two (02) items (Question No. 9 & 10) are based on the following Table:

Here, list I, list II & list III are interrelated among each other. Find the relation among themselves and select the correct answer using the code given below.

	list I (Events)	List II (Dates)	List III (premiers)
(a)	Issued First Muluki Ain	1. 1872 BS	(i) Bhimsen Thapa
(b)	Sugauli treaty	2. 1910 BS	(ii) Jung Bahadur
(c)	Makai Parva	3. 1958 BS	(iii) Chandra Shamser
(d)	Gorkhapatra Publication	4. 1977 BS	(iv) Dev Shamser

9.	list I	List II	list III
(A)	(a)	2	(ii)
(B)	(b)	1	(iv)
(C)	(c)	4	(i)
(D)	(d)	3	(iii)

10.	list I	List II	List III
	(A) (a)	2	(iv)
	(B) (b)	1	(ii)
	(C) (c)	4	(iii)
	(D) (d)	3	(i)

11. जोडा मिलानमा (Matching) तलको कुन चाहि ठीक छ ?

समुह I (जातजाति)

समुह II (पर्व)

a. तामाङ	1. तमु ल्होछार
b. गुरुङ	2. सोनाम ल्होछार
c. थारु	3. ग्याल्बो ल्होसार
d. शेर्पा	4. माघी पर्व

(A) a1, b2, c3, d4	(B) a2, b1, c4, d3
(C) a3, b4, c1, d2	(D) a4, b3, c2, d1

Which of the following matching is correct?

List I (Ethnicity)

List II (Festivals)

a. Tamang	1. Tamu Lhochhar
b. Gurung	2. Sonam Lhochhar
c. Tharu	3. Gyalbo Lhosar
d. Sherpa	4. Maghi Festival
a. 2.	Sonam Lhochhar
b. Tharu	3. Gyalbo Lhosar
c. Sherpa	4. Maghi Festival

d. (A) a1, b2, c3, d4	(B) a2, b1, c4, d3
e. (C) a3, b4, c1, d2	(D) a4, b3, c2, d1

12. नेपाली समाजमा प्रचलित चलन "पर्मा (Parma)" भनेको के हो ?

- (A) श्रमको पारस्परिक आदानप्रदान गर्ने पद्धति हो ।
 (B) बस्तु वा सामानहरूको पारस्परिक आदान प्रदान गर्ने पद्धति हो ।
 (C) खाद्यान्नहरूको साटासाट गर्ने पद्धति हो ।
 (D) स्वच्छिक श्रम सहयोग गर्ने पद्धति हो ।

What is meant by existing "Parma" tradition in Nepalese society?

- (A) It is a system of reciprocal exchange of labour.
 (B) It is a system of reciprocal exchange of commodities.
 (C) It is a barter system of grains.
 (D) It is a volunteer labour contribution system.

13. देहाय मध्ये मानव अस्थिपञ्जर (हाड) बारे कुन कुरा ठीक होईन, छान्नुहोस् ।

- (A) मानव शरीरमा साना र ठूला गरी जम्मा २०६ ओटा हाड हुन्छन् ।

- (B) नरम लचकदार कुरकुरे हाड (Cartilage) जीवित कोषहरूबाट बनेको तन्तु हो ।
 (C) हाडमा फलाम (Iron) लवण (तत्व) पाइने हुनाले यो कडा हुन्छ ।
 (D) प्रयोग अनुसार हाडको आकार प्रकार फरकफरक हुन्छ ।

Which one of the following is **not** correct about human skeleton (bone)?

- (A) There are altogether 206 bones, including small & large, in human body.
 (B) The soft & flexible bone is called as cartilage which is a type of tissue made of living cells.
 (C) Because of bone contains iron salt (element), it is hard.
 (D) The shapes and the sizes of the bones are different, depend upon their uses.

14. निम्न लिखित कथनहरूमा कुनै गोगका लक्षणहरू र सो रोगबाट बच्ने उपायहरू दिईएको छ ।

- (1) लक्षण:- यस रोगमा गिजा सुन्निएर नरम हुन्छन्, थिच्दा रगत आउछ, खानामा रुचि हुँदैन र कमजोर भईन्छ ।
 (2) रोकथाम उपाय:- यस रोगबाट बच्न अमला, अम्बा, कागती, सुन्तला, अरियो, सागपात, आदि जस्ता कानामा जोडिदिनु पर्छ ।

माथि उल्लेखित अनुसार निम्न लिखित मध्ये सही उत्तर कुन हो, छान्नुहोस् ।

- (A) रक्तअल्पता (B) स्कर्वि
 (B) रतन्धो (D) रिकेट्स (ख्याउटे)

Symptoms of any disease & its preventive measures are given in the following statements.

- (1) Symptoms: - Gums get swollen, become weak and spongy and blood comes out when gums are pressed, loss of appetite and weakness.
 (2) Preventive measures: - To prevent this disease, we should focus to take food items like Amala, Guava, Lemon, Orange, Green Vegetables, etc.

Which of the following is correct as statements above mentioned?

- (A) Anaemia (B) Scurvy
 (C) Night blindness (D) Rickets

15. "नेपाल पर्यटन वर्ष, २०११" को मूल नारा के हो ?

- (A) पर्यटकका लागि सँगसँगै (B) पर्यटन सबैका लागि
 (C) पर्यटक सबैका लागि (D) पर्यटकका लागि सँगसँगै

What is the main slogan (motto) of Nepal Visit year, 2011?

- (A) Together for Tourism. (B) Tourism for ever.
 (C) Tourist for all (D) Together for Tourist.

सामान्य बौद्धिक परीक्षणका नमुना प्रश्नहरू (Sample Questions of General Mental Ability Test)

1. तल दिईएको क्रम/श्रेणीमा प्रश्नचिन्ह (?) खाली ठाउँमा के हुन्छ ?

What will come at place of question mark (?) of the following series?

- (i). d, g, j, (?), p, s, v
 (A) l (B) m (C) n (D) o
- (ii). 1, 2, 4, (?), 11, 16
 (A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) 9
2. टाईपिष्ट ↔ टाईपराईटर भए झै लेखकको के ?
 (A) किताब (B) कागज (C) स्क्रिप्ट (D) कलम
 Typist: Typewriter:: Writer: ?
 (A) Book (B) Paper (C) Script (D) Pen
3. निम्नलिखित मध्ये नमिल्ने कुन हो?
 Which of the following is odd?
 (i). (A) आँखा (B) कान (C) मुख (D) नाक
 (A) Eye (B) Ear (C) Mouth (D) Nose
 (ii). (A) 1 (B) 4 (C) 8 (D) 9
4. यदि ASK को कोड ZRJ हो भने ANSWER को कोड के हुन्छ ?
 If ASK is coded as ZRJ, how is ANSWER written in that code?
 (A) ZMRVDQ (B) ZORVDQ (C) ZMRXFQ (D) ZORXFQ
5. पहिलो लहरमा दिईएको निश्चित नियम जस्तै गरी दोस्रो लहरको कोष्ठ भित्र प्रश्न चिन्ह (?) भएको ठाँउमा निम्न लिखित मध्ये कुन हुन्छ ?
 Which one of the following fits inside the bracket of second line according to rule in first line?
 1615(post)1920
 1920(?)1516
 (A) stop (B) spot (C) tops (D) pots
6. कुनै निश्चित ठाँउबाट हरिबहादुर बिहान 07:00 बजे पाँच (5) कि. मी. प्रति घण्टाको गतिमा पूर्व दिशामा हिड्न शुरु गरेछन् । त्यहि नै ठाँउबाट उहि दिशामा मदनबहादुर बिहान 08:00 बजे दश (10) कि.मी. प्रति घण्टाको गतिमा हिड्न शुरु गरेछन भने, हरिबहादुर र मदनबहादुरको भेट कतिबजे हुन्छ ?
 Hari bahadur starts to walk from a certain place at 07:00 a. m. with a speed of 5 km per hour to east direction. Madan bahadur starts to walk same direction from the sameplace at 08:00 a. m. with a speed of 10 km per hour. What time will they meet?
 (A) 08:30 (B) 09:00 (C) 09:30 (D) 10:00
7. चालिस (40) जना विद्यार्थीहरु भएको कक्षामा रामु माथिबाट बीसौं (20) स्थानमा थियो । जब उसको कक्षामा अरु दुई (2) जना विद्यार्थीहरु थप भर्ना भएपछि ऊ अघिल्लो स्थान भन्दा एक (1) स्थान पछाडि परेछ भने, उ तलबाट कतिऔं स्थानमा पर्छ ?
 In a class of 40 students Ramu is ranked 20th from top. When two more students were

admitted in the class, his rank was dropped by one. What is his new rank from bottom?

- (A) 19 (B) 20 (C) 21 (D) 22

8. यदि CODING भन्ने शब्दका अक्षरहरूलाई अग्रेजी वर्णक्रमानुसार मिलाउने हो भने कति ओटा अक्षरहरूको स्थान परिवर्तन हुँदैन ?

If the letters of word 'CODING' are rearranged in English alphabetical order, how many letters will not change from their original position?

- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4

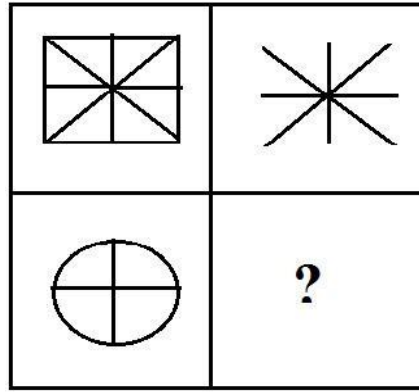
9. गाई, कुकुर र बिरालो जस्तै कुन हो?

Which of the following is like Cow, Dog and Cat?

- (A) भैसी (B) घोडा (C) बाख्रा (D) माथिका सबै
(A) Buffalo (B) Horse (C) Goat (D) Above all

10. दिईएको मेट्रिक्स पुरा गर्नुहोस ?

Complete the given matrix.

(A)

(B)

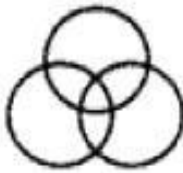
(C)

(D)

11. तलका मध्ये कुन चित्रले छात्र, छात्रा, विद्यार्थीहरूको सम्बन्धलाई राम्ररी प्रतिनिधित्व गर्दछ?

Which one of the following diagrams correctly represents relationship among Boys, Girls and Students?

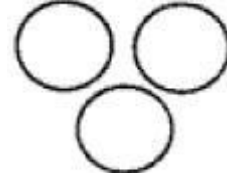
(A)

(B)

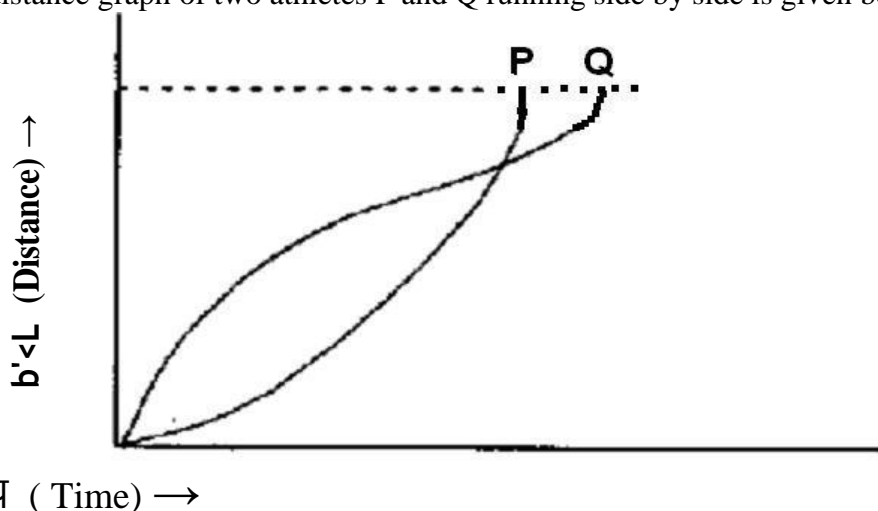

(C)

(D)

12. यहाँ एकैसमय एकैसाथ दौडिरहेका P र Q दुई खेलाडीहरुको समय-दुरी ग्राफ तल दिईएको छ ।
The time-distance graph of two athletes P and Q running side by side is given below:

माथि दिईएको समय-दुरी ग्राफको आधारमा निम्न लिखित मध्ये कुन चाँहि सही निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ

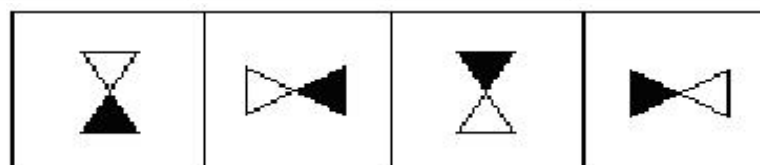
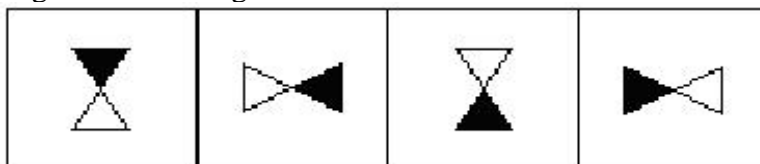
- (A) दौड अवधिभरी P,Q भन्दा छिटो दौडेको थियो ।
(B) P ले दौड जित्यो ।
(C) दौड अवधिभरी Q, P भन्दा छिटो दौडेको थियो ।
(D) Q ले दौड जित्यो ।

Which one of the following statements is correct conclusion deduced from the graph?

- (A) P ran faster than Q throughout the race.
(B) The race was won by P.
(C) Q ran faster than P throughout the race.
(D) The race was won by Q.

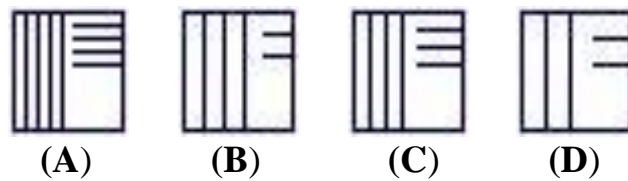
13. तल उल्लेखित प्रश्नको पहिलो लहरमा बायाँ दायाँ सचित्र कोठाहरु निश्चित नियम अनुसार क्रमबद्ध रूपमा रहेका छन् । यसै नियम अनुसार दोस्रो लहरको कुन चित्रले पहिलो लहर पछिको क्रम पुरा गर्छ सो पत्ता लगाउनु होस?

The elements of first line figures below are changing with a certain rule as we observe them from left to right. According to this rule, which of the following second line would be the next figure if the changes were continued with the rule?

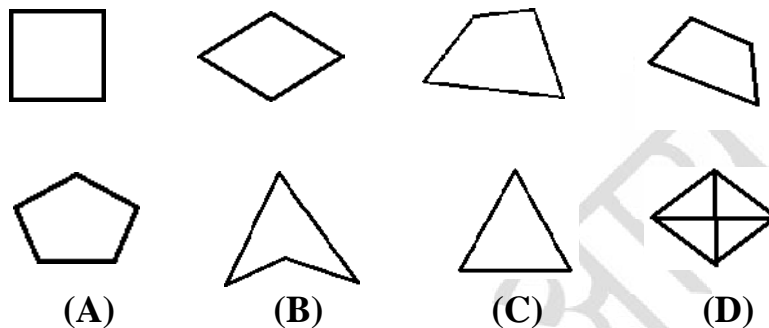
- (A) (B) (C) (D)

14. तल उल्लेखित चित्रहरू मध्ये एउटा अरुभन्दा फरक छ त्यो कुन हो छुट्याउनु होस ?
Which one of the following figure differs from other figures?

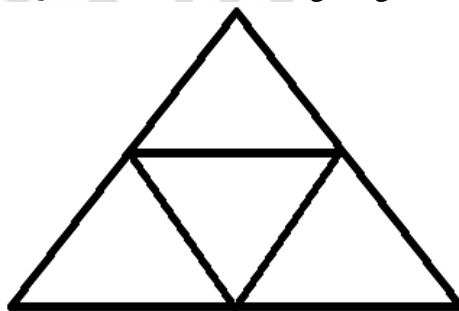
15. तल उल्लेखित पहिलो लहरका चित्रहरूमा केहि समान विशेषता छन् । यस्तै विशेषता भएको एउटा चित्र दोस्रो लहरबाट रोज्नुहोस् ?

In the following first line figures have some common characteristics. Which one of second line figure has same common characteristics?

16. तल दिईएको चित्रमा चतुर्भुजहरूको (Quadrilaterals) कुल संख्या पत्ता नगाउनु होस ?

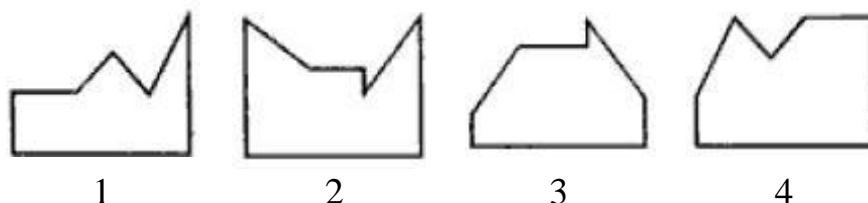
What is the number of Quadrilaterals in the figure given below?

- (A) 3 (B) 5 (C) 6 (D) 7

17. तल दिईएको चित्रमा चतुर्भुजहरूको (Quadrilaterals) कुल संख्या पत्ता लगाउनु होस् ?

Select two out of the following four alternative figures 1, 2, 3, 4 when fitted together will form a complete square.

- a. 1 and 2 (B) 1 and 3 (C) 1 and 4 (D) 2 and 3

बिषय:- कम्प्युटर सीप परिक्षण (Computer Skill Test)

1. Windows basic

- Introduction to Graphical User Interface
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows Elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of files and folders
- Searching files and folders

2. Word processing/ MS Word

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Text formatting (Font, Size, Color, Underline, Italic, Bold, etc) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
- Inserting header, footer, page number
- Page setting (margin, page size, orientation), previewing and printing of documents

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

बिषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयबस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परिक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic and Ms-word	५ अङ्क	५ मिनेट

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:-

आजको बैज्यानिक युगमा दैनिक जीवनमा आईपर्ने व्यावहारिक समस्या समाधानका लागि सूचना र संचार प्रविधिसँग परिचित र न्यूनतम ज्ञान, सीप र धारणा भएको व्यक्ति हुन अपरिहार्यता रहेको छ । तसर्थ देश विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको निजामती कर्मचारी छनौट गर्दा आधारभूत कम्प्युटर ज्ञान र सीप भएको व्यक्ति छनौट गर्नु उपयुक्त हुन्छ । त्यसमा पनि खरिददार पदमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कम्प्युटर सम्बन्धी गर्नुपर्ने सामान्य समस्याहरू हल गर्ने क्षमता हुन अनिवार्य देखिन्छ । त्यसैले अप्रविधिक तर्फका न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद देवा, राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणी, मुख्य महिला कार्यकर्ता पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको द्वितीय चरणमा कम्प्युटर सीप परिक्षण प्रयोगात्मक परीक्षा समावेश गरि यो पाठ्यक्रम तयार पारिएको छ ।

प्रयोगात्मक कम्प्युटर सीप परिक्षणका नमूना प्रश्नहरू (Sample Question)

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ ।
दिइएको Text लाई आधार मानी टाईप गर्नु पर्नेछ ।
२.५ अङ्क (५ मिनेट)
2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ ।
दिइएको Text लाई आधार मानी टाईप गर्नु पर्नेछ ।
२.५ अङ्क (५ मिनेट)
3. Windows basic and Word Processing:
Perform as follows: ५ अङ्क (५ मिनेट)
  - a) Open document containing text typed for question no. 2 and save it with other name 'windows basic and ms word'.
1Mark
  - b) Apply 1.5 line spacing for all text. 1Mark
  - c) Insert your name on left side of page and roll number on right side of page as header. 1Mark
  - d) Set page margins as follow:
Top: 2"   Bottom: 1"   Left: 1.5"   Right: 1.25" 1Mark
  - e) Insert page number as footer with centre alignment. 1Mark

अंग्रेजी वा देवनागरी **Typing Skill Test** को लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ-

शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	अंक
१० कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	
सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१० सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१२.५ सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१७.५ सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२० वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२२.५ सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
३० सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ-

शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	अंक
१० कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	
सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१२ सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१५ सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
१८ सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२१ सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२४ सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
२७ सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
३० सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक
३५ सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	अंक

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ। दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरीमा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन। तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute) निकालिनेछ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र: सामाजिक अध्ययन, महिला विकास र कार्यालय सञ्चालन
(Social Studies, Women Development and Office Operation)

१. सामाजिक अध्ययन

अङ्क २०

- १.१ नेपालको भूगोल (भौगोलिक स्थिति), धरातलीय स्वरूप, हावापानी, जनजीवनमा भौगोलिक अवस्थाको प्रभाव र नक्सा सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.२ नेपालको राजनीतिक विभाजनको आधार महत्व र विशेषताहरू
- १.३ नेपालको विकासका पूर्वाधारहरू (शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य उर्जाका स्रोतहरू) को विकासको अवस्था
- १.४ नेपाली समाजका परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी तथा संस्कृति, गण्डकी प्रदेशका मुख्य चाडपर्व र प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल
- १.५ सामाजिक समस्या र विकृति तथा सुधारका उपायहरू
- १.६ नेपालको वर्तमान शासन पद्धति- संविधान (संवैधानिक अंग, मौलिक हक र कर्तव्य, व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका)
- १.७ नेपालको संविधानमा महिला तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी व्यवस्था
- १.८ मानव अधिकारको परिचय र नेपालमा मानव अधिकारका प्रयासहरू
- १.९ सरकारका तीन तहबीच राजनीतिक, प्रशासनिक र आर्थिक अन्तरसम्बन्ध

२. स्वास्थ्य र जनसंख्या

अङ्क २०

- २.१ रोग, पोषण, दुर्व्यसन र सामुदायिक स्वास्थ्य
  - २.१.१ रोगको परिचय, सर्ने र नसर्ने रोग, सरुवा रोग सर्ने माध्यमहरू
  - २.१.२ पोषणको परिचय, सन्तुलित भोजनको परिचय र महत्व, कुपोषण र यसका कारणहरू
  - २.१.३ धूमपान, मद्यपान र लागुपदार्थको परिचय, कारण असर र बच्ने उपायहरू
  - २.१.४ किशोरावस्था र लागू पदार्थ दूर्व्यसन: कारण, असर र बच्ने उपायहरू
  - २.१.५ सामुदायिक स्वास्थ्यको अवधारणा, नेपालका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याहरू र यसको समाधानमा व्यक्ति परिवार र समाजको भूमिका
  - २.१.६ उपभोक्ता स्वास्थ्यको परिचय
- २.२ जनसांख्यिकी, जनसंख्या परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
  - २.२.१ नेपालको जनसंख्या स्थिति, जनसंख्या वितरण, जनसांख्यिक तत्व, प्रक्रिया र मापन
  - २.२.२ जनसंख्या परिवर्तनका कारण र असरहरू
  - २.२.३ जनसंख्या व्यवस्थापन

३. लैंगिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण र सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी जानकारी

अङ्क ४०

- ३.१ लैंगिक अवधारणा
  - ३.१.१ लिङ्ग र लैङ्गिकता सम्बन्धी अवधारणा

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.१.२ लैङ्गिक समानता, समता र विभेद
- ३.१.३ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र महिला सशक्तीकरण
- ३.१.४ यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक
- ३.२ लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा तथा मानव बेचबिखन
  - ३.२.१ लैङ्गिक हिंसाको अवधारणा, महिलामाथि हुने हिंसा तथा घरेलु हिंसाका कारण र रोकथामका उपायहरू
  - ३.२.२ प्रथा, परम्परा र संस्कृतिका नाममा हुने लैङ्गिक हिंसा
  - ३.२.३ मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारका कारण र नियन्त्रणका उपायहरू
- ३.३ बाल अधिकार र सामाजिक सुरक्षा
  - ३.३.१ बाल अधिकार सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - ३.३.२ बाल विवाह: कारण, असर र नियन्त्रणका उपायहरू
  - ३.३.३ बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी जानकारी
  - ३.३.४ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम र एकल महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई राज्यले उपलब्ध गराएका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी जानकारी
  - ३.३.५ अपाङ्गता अधिकार, अपाङ्गताका प्रकार र परिचयपत्र वितरण प्रक्रिया
- ३.४ महिला विकास कार्यक्रम तथा प्रजनन स्वास्थ्य
  - ३.४.१ महिला विकास कार्यक्रमको सामान्य परिचय
  - ३.४.२ समूह गठन, बचत र बचत परिचालन, संस्था गठन र दर्ता प्रक्रिया
  - ३.४.३ प्रजनन स्वास्थ्यका क्षेत्रहरू (परिवार नियोजन, सुरक्षित मातृत्व, नवजात शिशुसुयाहार, गर्भपतनका जटिलताको रोकथाम तथा उपचार, जनेन्द्रियमा संक्रमण/यौनरोग तथा एचआईभी/एड्स, बाँझोपनको रोकथाम तथा उपचार, किशोरावस्थामा प्रजनन स्वास्थ्य, उमेर ढल्केका महिलाको स्वास्थ्य समस्या र लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा)

४. कार्यालय सञ्चालन तथा विविध

अङ्क २०

४.१ कार्यालय सञ्चालन

४.१.१ पत्रव्यवहार/चिठीपत्र

४.१.१.१ पत्रको परिचय, उद्देश्य, चिठीका प्रकार: प्रयोग र प्राथमिकताका आधारमा

४.१.१.२ दर्ता र चलानी

४.१.२ अभिलेख व्यवस्थापन

४.१.२.१ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता,

४.१.२.२ फाईलिङ्ग सम्बन्धी जानकारी

४.१.२.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्युटर प्रणालीको आवश्यकता र महत्व प्रयोग

४.१.३ बैठक व्यवस्थापन तथा माइन्युट लेखन

४.२ सरकारी सेवाहरू र विविध

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.२.१ प्रदेश तथा स्थानीय तह सेवाको परिचय, गठन, पदपूर्ति, सेवा सुविधा, आचरण, सजाय, वृत्ति विकास, आदि सम्बन्धी जानकारी
४.२.२ संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको संरचना र संगठन सम्बन्धी जानकारी
४.२.३ सार्वजनिक सेवाप्रवाह सम्बन्धी सामान्य जानकारी
४.२.४ नेपालको सार्वजनिक प्रशासन र सुशासन

The End

द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

द्वितीय पत्र का एकाई	1	2	3	4	जम्मा प्रश्न संख्या
अङ्कभार	२०	२०	४०	२०	
छोटो उत्तर ५ अङ्कका प्रश्न	२	२	४	२	१०
लामो उत्तर १० अङ्कका प्रश्न	१	१	२	१	५
जम्मा प्रश्न संख्या	३	३	६	३	१५

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

(In English)

PAPER II: - Social studies, Office Management and Miscellaneous

1. Social studies 20 Marks

- 1.1 Geography of Nepal – geographical location, climate, effects of geographical environment on the lifestyle of the people and preliminary knowledge of map and map reading.
- 1.2 Basis of Political Divisions of Nepal; Importance and characteristics.
- 1.3 Nepal's Infrastructures of Development (Education, Health, Transportation & Communication, Drinking Water, Electricity and other sources of fuel) and their presentstatus.
- 1.4 Traditions of Nepalese Society, Social norms and values, prevalent religions, ethnicity, languages and cultures, main festivles, religious and tourism places in Gandaki Provinve.
- 1.5 Social problems and Evil/ill practices and the solutions of these problems.
- 1.6 Nepalese polity and Governance - Constitution (Constitutional Organs, Fundamental Rights and duties, Legislative, Judiciary and Executive).
- 1.7 Provision of women and social inclusion in the Constitution
- 1.8 Concept and movements of Human rights in Nepal.
- 1.9 Political, administrative and economic Interrealationship between three levels of Government.

2. Health and Population 20 Marks

- 2.1 Diseases, Nutrition, Addiction and Community Health
  - 2.1.1 Introduction to disease, communicable and non-communicable diseases, the mode oftransmission of communicable diseases.
  - 2.1.2 Introduction to nutrition, introduction to balanced diet and its importance,malnutrition and its causes.
  - 2.1.3 Introduction to tobacco, alcohol and drugs, causes of using these substances, their effects and preventive measures.
  - 2.1.4 Abuse of adolescense and its causes, impacts and techniquemeasuring
  - 2.1.5 Concept of community health, major health problems of Nepal, Role of individual,family and community in solving major health problems.
  - 2.1.6 Introduction to consumer health and its importance
- 2.2 Demography, Population Change and Population Management
  - 2.2.1 Situation of Nepal's population, population distribution, demographic elements,process and measures.
  - 2.2.2 Causes of rapid population growth and its consequences.
  - 2.2.3 Population management.

3. Information of Gender Equality, Women Empowerment and social security

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

40 Marks

- 3.1 Concept of Gender
  - 3.1.1 Concept of sex and gender.
  - 3.1.2 Gender equality, equity and discrimination.
  - 3.1.3 Gender mainstreaming and women empowerment.
  - 3.1.4 Sexual and Gender Minorities
- 3.2 Gender Based Violence and Human trafficking
  - 3.2.1 Concept of gender violence and Causes and Preventive measures of Violence against Women and Domestic Violence.
  - 3.2.2 Gender violence in culture, tradition and custom
  - 3.2.3 Causes and Preventive measures of Human Trafficking.
  - 3.2.4 Violence against Women related with Customs, Traditions and cultures.
- 3.3 Child Right and Social Security
  - 3.3.1 Child Right.
  - 3.3.2 Causes, Impact and measuring techniques of child Marriage
  - 3.3.3 Concepts of child friendly local level governance
  - 3.3.4 Social security program and State Sponsored Social Security of single women Child, Senior Citizen, and Person with Disabilities.
  - 3.3.5 Disabilities rights, types and disabilities card distribution procedures.
- 3.4 Women Development Program and reproductive health
  - 3.4.1 Introduction of Women development program.
  - 3.4.2 Group formation, saving, saving mobilization, Institution formation and register process
  - 3.4.3 Women development program: hypothesis, aim, objective, selection of scope, identification of target groups, methods of group formation, savings & savings' mobilization, committee formation & fund mobilization, formation and registration process of the organization.
  - 3.4.4 Nine areas of reproductive health: family planning, safer motherhood, neonatal care, prevention & treatment of complexities of abortion, genital infections/STD/HIV/AIDS, prevention & treatment of infertility, reproductive health of adolescence, health problems of aging women and gender based violence

4. Office Management and Miscellaneous

20 Marks

- 4.1 Office Practices
  - 4.1.1 Correspondence.
    - 4.1.1.1 Introduction, Objective, Types: use & priority accordingly.
    - 4.1.1.2 Registration & Dispatch.
  - 4.1.2 Record Management

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.1.2.1 Introduction, objective, needs of record management.
- 4.1.2.2 General information of filing system.
- 4.1.2.3 Needs and importance of computer system in office management.
- 4.1.3 Meeting management and Minute Writing
- 4.2 Civil service and Miscellaneous
  - 4.2.1 Province and Local Level service : Introduction, formation, recruitment, fringe benefits, conduct, punishment, etc of civil service.
  - 4.2.2 Information about organizational structure of central, provincial & local bodies' of Government of Nepal.
  - 4.2.3 General Information on Public Service delivery.
  - 4.2.4 Public administration of Nepal and Good governance.

नमुना प्रश्नहरू (Sample Questions)

छोटो प्रश्न (Short Question)

१. नेपालको हिमाली क्षेत्रमा पाइने हावापानी र यसले त्यहाँको आर्थिक गतिविधिमा पारेको प्रभाव छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।
Write in brief about the climate found in the Himalaya Region of Nepal and its effects on economic activities there. (2.5 +2.5)
२. 'दाइजो प्रथा- एक सामाजिक समस्या हो । यो समस्याबाट श्रृजना हुने पाँच ओटा सामाजिक असरहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
'Dowry System' is a social evil. Mention five social effects caused by the problem.
३. तपाईंको समुदायमा केही युवाहरू लागुपदार्थ दुर्व्यसनिमा लागेको कुरा तपाईंले थाहा पाउनु भयो । उक्त समस्या सिर्जना हुनाका कारणहरू र समाधानका उपायहरू लेख्नुहोस्
You notice that some of your community youths are involved in drug abuse. Write the causes of the problem and suggest the measures to overcome. (2.5 +2.5)
४. पञ्जीकरणले जनसङ्ख्या व्यवस्थापनमा कस्तो भूमिका खेल्दछ ? यसलाई किन जनसङ्ख्या तथ्याङ्कका स्रोतको रूपमा लिइन्छ ? यसबाट हुने कुनै तीनओटा फाइदाहरू लेख्नुहोस् ।
How does vital registration help in population management? Why is this considered as the source of population data? Write any three advantages. (2 +3)
५. अभिलेख भनेको के हो ? विभिन्न प्रकारका अभिलेखहरूको उदाहरण सहित वर्णन गर्नुहोस् ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

स्थानीय सेवातर्फ विविध सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

What is Record? Explain different types of records with examples. (2 +3)

६. सार्वजनिक सेवा प्रवाह भनेको के हो ? यसको महत्वबारे लेखुहोस् ।

Write about the public service delivery? Write its importance. (2.5 +2.5)

७. लैङ्गिक समानता र समतामा के फरक छ ?

What is the difference between gender equality and gender equity?

८. लिङ्ग र लैङ्गिकताको बिचको फरक देखाउनु होस् ।

Differentiate between sex and gender

९. राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्को काम कर्तव्य अधिकार के हो ? लेखुहोस् ।

What are the functions and duties of District Child Welfare Board?

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् ।

(Write long answer of the following questions)

१. संवैधानिक अङ्ग भन्नाले के बुझिन्छ ? वर्तमान संविधानले व्यवस्था गरे अनुसार कुनै दुई संवैधानिक अङ्गहरूको प्रमुख कार्यहरू चर्चा गर्नुहोस् ।

What is constitutional organ? Explain the major functions any two of constitutional organs according to existing constitution of Nepal. (3 +3.5+3.5)

२. प्रजनन् स्वास्थ्य भन्नाले के बुझिन्छ ? यसका क्षेत्रहरू के के हुन् ? छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस् ।

What do you mean by reproductive health? What are its areas? Explain in brief. (2+8)